

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

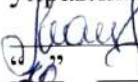
«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри, професор

 Тетяна ШАБАТУРА
"10" листопада 2024 р.

«ПОГОДЖЕНО»

В.о. декана факультету економіки та управління, доцент

 Тетяна МАЦІЄВИЧ
"10" листопада 2024 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, доц.

 Інна МАЛЕЦЬКА
"15" листопада 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОП 5 ЕКОНОМІЧНА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ)

(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

051 «ЕКОНОМІКА»

(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«ЕКОНОМІКА»

(назва освітньої програми)

СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

(назва факультету)

Одеса – 2024

Робоча програма з освітнього компонента «Економічна глобалізація» для здобувачів за освітньо-наукової програми «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Розробник: Тетяна ШАБАТУРА - д.е.н., професор кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри економічної теорії і економіки підприємства

Протокол №1 від «22» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Тетяна ШАБАТУРА

Гарант освітньої програми

(підпис)

Тетяна ШАБАТУРА

1. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма здобувача вищої освіти	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>	Обов’язкова	
	Спеціальність: <u>051 «Економіка»</u> Освітня програма <u>«Економіка»</u>		
Модулів – 2	Рівень вищої освіти: <u>другий</u> (магістерський) рівень	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача –5		20 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		20 год	6 год
		Самостійна робота	
		80 год	106 год
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40/80
для заочної форми навчання – 14/106

2. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Однією з найбільш значущих сучасних тенденцій суспільного розвитку виступає економічна глобалізація. Вона характеризується поширенням взаємозв'язків і підвищенням взаємозалежності між країнами, спричиняє збільшення проникності кордонів, трансформацію державного суверенітету і функцій держави, яка втрачає статус єдиного суб'єкта інтеграції та вираження інтересів великих спільнот. В комплексній проблематиці, пов'язаній з економічною глобалізацією, важливе місце належить проблемам становлення і розвитку наддержавного й глобального управління, впливу глобалізаційних процесів на державотворення й управління державою, національну економіку, що й обумовлює потребу в знаннях теорії й практики управління процесами економічної глобалізації.

Навчальна освітній компонент «Економічна глобалізація» відноситься до складу обов'язкових освітніх компонент освітньої програми «Економіка» підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти.

Мета освітнього компонента – формування у здобувачів системи спеціальних знань про економічний вимір процесів глобалізації, її впливу на розвиток національної економіки, набуття відповідних компетенцій на основі засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідних практичних навичок, що дозволять використовувати ці знання у практичній діяльності.

Завданнями освітнього компонента є теоретична та практична підготовка здобувачів з наступних питань:

- системне розуміння та комплексні знання щодо економічного виміру процесів глобалізації;
- вплив економічної глобалізації на розвиток національних держав;
- процеси євроінтеграції;
- напрями інтеграції України в міжнародний глобальний простір.

Знати:

- базові поняття щодо глобалізації та основні напрацювання економічної глобалізації;
- сутність, різновиди та особливості прояву сучасних глобальних проблем і криз;
- основні моделі та механізми управління економічною глобалізацією;
- механізми участі регулятивних інститутів в економічній глобалізації;
- місце та значення транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації;
- основні глобалізаційні чинники та глобальні інституційні механізми впливу на державотворення та розвиток національної економіки;
- зміст основних концепцій національної безпеки та механізми її забезпечення.

Вміти:

- аналізувати концепції, моделі, підходи виміру економічної глобалізації, оцінювати їх ефективність з погляду розв’язання глобальних проблем і криз;
- систематизувати глобалізаційні чинники впливу на державотворення та управління державою в Україні, враховувати дію цих чинників при прийнятті рішень щодо державної політики;
- визначати потреби, можливості та шляхи співпраці державних інститутів із суб’єктами глобального управління для вирішення суспільних проблем;
- обґрунтовувати рекомендації та рішення щодо адаптації державного управління до умов економічного глобалізаційного розвитку;
- розробляти механізми взаємодії органів державної влади з інститутами глобального громадянського суспільства у вирішенні проблем розвитку України на сучасному етапі;
- оцінювати можливості й обґрунтовувати рекомендації щодо використання кращих технологій державного реагування на загрози національним інтересам та формування оптимальної стратегії національної безпеки.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення освітнього компонента «Економічна глобалізація» у здобувача формуються:

Інтегральна компетентність - Здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 08. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

фахові компетентності:

СК 03. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв’язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК 05. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати вивчення освітнього компонента «Економічна глобалізація»:

ПР 01. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПР 03. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПР 09. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПР 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пз	л з	інд	с.р.		л	п		ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Явище економічної глобалізації та її управління у сучасному світі.												
Тема 1. Процеси глобалізації у сучасному світі.	15	2	2	-	-	11	17	1	1	-	-	15
Тема 2. Глобалізація і глобальне управління	15	2	2	-	-	11	17	1	1	-	-	15
Тема 3. Регулятивні інститути економічної глобалізації.	19	4	4	-	-	11	17	1	1	-	-	15
Тема 4. Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації.	20	4	4	-	-	12	17	1	1	-	-	15
Разом за змістовим модулем 1	69	12	12	-	-	45	68	4	4	-	-	60
Змістовий модуль 2. Вплив глобалізації на національну економіку та управління державою.												
Тема 5. Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави.	21	4	4	-	-	13	20	2	2	-	-	16
Тема 6. Державний суверенітет в умовах глобалізації.	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 7. Економічна глобалізація та вибір України.	15	2	2	-	-	11	17	2	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	51	8	8	-	-	35	52	4	2	-	-	46
Усього годин	120	20	20	-	-	80	120	8	6	-	-	106

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. Явище економічної глобалізації та її управління у сучасному світі.

Тема 1. Процеси глобалізації у сучасному світі .

Поняття глобалізації, підходи до її визначення. Цілісність сучасного світу та його різноманіття. Сутність цивілізаційної парадигми та її основні положення.

Співвідношення "цивілізація", "суспільство", "культура". Типологічні моделі цивілізації та її різновиди. Принципи формування глобальної цивілізації. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу. Складові інформаційної глобалізації. Інформаційна глобальна політика. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції. Геополітичний та геоekonomічний вимір процесів глобалізації.

Тема 2. Глобалізація і глобальне управління.

Класифікація глобальних проблем. Моделі глобального управління. Передумови розробки сценарію розвитку глобальної цивілізації в умовах глобальних криз.

Основні положення концепції "зіткнення цивілізацій" (С.Хантінгтон) та "діалогу цивілізацій" (М. Хаттамі). Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій. Порівняльний аналіз світових цивілізацій.

Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур.

Політичний простір та політичний час глобального світу. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій. Глобальна нерівність. Регіональна нерівність як результат нерівномірного розвитку світової економіки.

Тема 3. Регулятивні інститути економічної глобалізації.

Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин. Міжнародні організації їх класифікація та правовий статус. Види міжнародних організацій.

Основні етапи становлення й розвитку системи міжнародних організацій. Міжнародні організації в сфері регулювання міжнародної ділової практики, промислової власності та підприємницької діяльності. Міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Глобально-універсальні організації регулювання торгівлі.

Галузеві та регіональні торговельні організації-регулятори. Міжурядові організації з регулювання світових товарних ринків. СОТ та її роль у глобальному економічному регулюванні. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність.

Тема 4. Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації.

Основні підходи до визначення транснаціональної корпорації (далі – ТНК). Причини утворення та розвитку ТНК. Роль ТНК у світових економічних процесах. Особливості територіального розміщення ТНК. Діяльність транснаціональних корпорацій. Взаємовідносини державного управління і ТНК в умовах глобалізації. Національні держави і транснаціональні корпорації як головні суб'єкти глобального управління. ТНК як "рушійні сили" глобалізації суспільного розвитку. Концепції інституційного устрою глобального управління та місце ТНК в ньому.

Змістовий модуль 2. Вплив глобалізації на національну економіку та управління державою.

Тема 5. Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави.

Роль і функції держави у глобалізованому світі. Зміни політичної функції держави в умовах глобалізації. Зміни економічної, соціальної, безпекової, екологічної, інформаційної та культурної функції держави в умовах глобалізації. Діяльність держави щодо охорони та захисту прав і свобод людини в умовах глобалізації. Зміни зовнішніх функцій держави в умовах глобалізації. Діяльність держави щодо регулювання міжнаціональних конфліктів в умовах глобалізації. Звуження впливу держави на суспільні процеси в умовах глобалізації.

Тема 6. Державний суверенітет в умовах глобалізації.

Еволюція державного суверенітету в умовах глобалізації. Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів.

Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз).

Специфіка та етапи політичної інтеграції. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси.

Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті.

Механізми адаптації державного управління до умов глобалізації.

Тема 7. Економічна глобалізація та вибір України.

Головні вектори геополітичної спрямованості зовнішньоекономічних зв'язків України. Вплив проявів економічної глобалізації на економічну позицію України: наслідки глобальної економічної кризи.

Проблема конкурентоспроможності України в економічній глобалізації.

Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики. Проблеми інтеграції України у світове господарство.

Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Побудова моделі національної економіки України.

5.2. ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (КУРС ЛЕКЦІЙ)

Денна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
Змістовий модуль 1. Явище економічної глобалізації та її управління у сучасному світі - 12 год.	
1.1	Тема 1. Процеси глобалізації у сучасному світі. (2 год) 1. Сутність та підходи до визначення глобалізації. 2. Рівні глобалізації та її ознаки. 3. Форми прояву глобалізації. 4. Перешкоди на шляху глобалізації.
1.2	Тема 2. Глобалізація і глобальне управління. (2 год) 1. Поняття та сутність глобального управління. 2. Концепції глобального управління та їх зміст. 3. Головна проблема глобального управління з позиції синергетики. 4. Необхідність удосконалення глобального управління та зміст його загальносприйнятливих принципів . 5. Особливості та характерні риси формування нового світо порядку.
1.3	Тема 3. Регулятивні інститути економічної глобалізації. (4 год) 1. Глобальна система економічного регулювання. 2. Характеристика глобальних регуляторних інститутів, їх сутність, мета функціонування. 3. Міжнародні організації в системі регулювання світових економічних відносин. 4. Класифікація Міжнародних організацій та їх основні характеристики. 5. Інші регулятивні інститути глобальної економіки та їх функції.
1.4	Тема 4. Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації. (4 год) 1. Глобалізація товарних ринків. 2. Відмінність між національними і корпоративними інтересами. 3. Еволюція корпоративних структур. 4. Стратегія ТНК і МНК.
Змістовий модуль 2. Вплив глобалізації на національну економіку та управління державою - 8 год	
2.1	Тема 5. Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави. (4 год) 1. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи. 2. Перспективи подальшого розвитку держав у теоріях глобалізації. 3. Нова класифікація функцій держави в умовах глобалізації. 4. Реалізація функцій держави в контексті глобалізаційних процесів.
2.2	Тема 6. Державний суверенітет в умовах глобалізації. (2 год) 1. Еволюція державного суверенітету в умовах глобалізації. 2. Сутність та закономірності економічних процесів. 3. Етапи (форми) економічної інтеграції.
2.3	Тема 7. Економічна глобалізація та вибір України. (2 год) 1. Головні вектори геополітичної спрямованості зовнішньоекономічних зв'язків України. 2. Вплив проявів глобальної економіки на економічну позицію України: наслідки глобальної економічної кризи.

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістовний модуль, теми лекцій і орієнтирний перелік питань
Змістовий модуль 1. Явище економічної глобалізації та її управління у сучасному світі - 4 год.	
1.1	Тема 1. Процеси глобалізації у сучасному світі. (1 год) 1. Сутність та підходи до визначення глобалізації. 2. Рівні глобалізації та її ознаки. 3. Форми прояву глобалізації. 4. Перешкоди на шляху глобалізації.
1.2	Тема 2. Глобалізація і глобальне управління. (1 год) 1. Поняття та сутність глобального управління. 2. Концепції глобального управління та їх зміст. 3. Головна проблема глобального управління з позиції синергетики. 4. Необхідність удосконалення глобального управління та зміст його загальносприйнятливих принципів . 5. Особливості та характерні риси формування нового світо порядку.
1.3	Тема 3. Регулятивні інститути економічної глобалізації. (1 год) 1. Глобальна система економічного регулювання. 2. Характеристика глобальних регуляторних інститутів, їх сутність, мета функціонування. 3. Міжнародні організації в системі регулювання світових економічних відносин. 4. Класифікація Міжнародних організацій та їх основні характеристики. 5. Інші регулятивні інститути глобальної економіки та їх функції.
1.4	Тема 4. Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації. (1 год) 1. Глобалізація товарних ринків. 2. Відмінність між національними і корпоративними інтересами. 3. Еволюція корпоративних структур. 4. Стратегія ТНК і МНК.
Змістовий модуль 2. Вплив глобалізації на національну економіку та управління державою - 4 год	
2.1	Тема 5. Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави. (4 год) 1. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи. 2. Перспективи подальшого розвитку держав у теоріях глобалізації. 3. Нова класифікація функцій держави в умовах глобалізації. 4. Реалізація функцій держави в контексті глобалізаційних процесів.
2.2	Тема 7. Економічна глобалізація та вибір України. (2 год) 1. Головні вектори геополітичної спрямованості зовнішньоекономічних зв'язків України. 2. Вплив проявів глобальної економіки на економічну позицію України: наслідки глобальної економічної кризи.

5.3. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Процеси глобалізації у сучасному світі.	2	1
2	Глобалізація і глобальне управління.	2	1
3	Регулятивні інститути економічної глобалізації.	4	1
4	Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації.	4	1
5	Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави.	4	2
6	Державний суверенітет в умовах глобалізації.	2	-
7	Економічна глобалізація та вибір України.	2	-
	Разом	20	4

5.4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Процеси глобалізації у сучасному світі. 1. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу. 2. Складові інформаційної глобалізації. 3. Інформаційна глобальна політика. 4. Потенціал держави як суб'єкта глобальної інформаційної конкуренції. 5. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації.	11	5
2	Тема 2. Глобалізація і глобальне управління. 1. Основні положення концепції "зіткнення цивілізацій" (С.Хантінгтон) та "діалогу цивілізацій" (М.Хаттамі). 2. Поняття, відмінності і переваги стратегії партнерства цивілізацій. 3. Порівняльний аналіз світових цивілізацій. 4. Цивілізаційні відмінності в моделях геополітичної поведінки та забезпечення безпеки країн Заходу і Сходу. 5. Соціокультурні проблеми політичного партнерства та визначальні риси сучасного діалогу культур. 6. Політичний простір та політичний час глобального світу. 7. Політичний консенсус у глобальному діалозі цивілізацій. 8. Глобальна нерівність. 9. Регіональна нерівність як результат нерівномірного розвитку світової економіки.	11	15
3	Тема 3. Регулятивні інститути економічної глобалізації. 1. Функції міжнародних організацій як суб'єктів управління економічною глобалізацією. 2. Передумови створення системи глобального управління: Світового уряду, Світового парламенту, Глобальної судової системи. 3. Міжнародні норми та організації, які можуть стати	11	15

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин	
		денна	заочна
	елементами системи глобального управління. 4. Формування системи глобального менеджменту. 5. Синонімічна, планетарна, наднаціональна і цивілізаційна концепції глобального управління. 6. Проблеми і перспективи участі України в системі глобального врядування.		
4	Тема 4. Роль транснаціональних корпорацій в управлінні процесами економічної глобалізації. 1. Поняття, структура та механізм діяльності ТНК. 2. Види глобальних корпорацій. 3. Трансформація ТНК в глобальні корпорації. 4. Стратегії забезпечення глобального конкурентного лідерства ТНК. 5. Екологічна практика діяльності ТНК: основні тенденції та показники.	12	15
5	Тема 5. Вплив процесів економічної глобалізації на діяльність національної держави. 1. Зміни політичної функції держави в умовах глобалізації. 2. Зміни економічної функції держави в умовах глобалізації. 3. Зміни соціальної функції держави в умовах глобалізації. 4. Зміни безпекової функції держави в умовах глобалізації. 5. Зміни екологічної функції держави в умовах глобалізації. 6. Зміни інформаційної функції держави в умовах глобалізації. 7. Зміни культурної функції держави в умовах глобалізації. 8. Діяльність держави щодо охорони та захисту прав і свобод людини в умовах глобалізації. 9. Зміни зовнішніх функцій держави в умовах глобалізації. 10. Діяльність держави щодо регулювання міжнаціональних конфліктів в умовах глобалізації. 11. Звуження впливу держави на суспільні процеси в умовах глобалізації.	13	16
6	Тема 6. Державний суверенітет в умовах глобалізації. 1. Як впливає глобалізація на трактування принципу суверенітету національних держав. Сутність та закономірності економічних та політичних інтеграційних процесів. 2. Етапи (форми) економічної інтеграції (створення зони вільної торгівлі; митний союз; розширення свободи економічних процесів; економічний і валютний союз). 3. Специфіка та етапи політичної інтеграції. 4. Чинники, які гальмують інтеграційні процеси. 5. Формування загальної зовнішньої політики та політики безпеки на європейському континенті. 6. Механізми адаптації державного управління до умов глобалізації.	13	15
7	Тема 7. Економічна глобалізація та вибір України. 1. Проблема конкурентоспроможності України в глобальній економіці.	13	15

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин	
		денна	заочна
	2. Геополітичний статус України та пріоритети її зовнішньої політики. 3. Проблеми інтеграції України у світове господарство. 4. Інноваційно-інтелектуальна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. 5. Побудова моделі національної економіки України.		
	Разом	80	106

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання з курсу «Економічна глобалізація» на основі науково-теоретичного опрацювання матеріалу.

Тематика творчих робіт:

1. Ступінь глобалізованості країн з різними рівнями соціально-економічного розвитку.
2. Глобальні інформаційні мережі як ресурс розвитку глобальної економіки.
3. Найменш розвинені країни як об'єкт, а не суб'єкти глобальної економіки.
4. Роль індивідуальних суб'єктів глобальної економіки.
5. Міста-лідери як суб'єкти глобальної економіки.
6. Роль США в глобальній економічній кризі.
7. Вплив глобальної економічної кризи на економіку Китаю.
8. Транснаціональні корпорації США, Японія та ЄС.
9. Статус держав в умовах глобалізації.
10. Міжнародні організації в системі регулювання міжнародних економічних відносин.
11. Міжнародні організації їх класифікація та правовий статус.
12. Глобалізм як економічна система.
13. Сучасні особливості глобалізації світової економіки.
14. Глобалізація світової економіки її компоненти.
15. Глобалізація економіки на мікро- та макро рівнях.
16. Глобалістика: поняття, наука, методологія.
17. Діалектична єдність природного і соціального.
18. Погляди Томаса Мальтуса.
19. Глобалістика, як наука про загальні, планетарні проблеми сучасної цивілізації.
20. Об'єкт і предмет глобалістики.
21. Сучасні концепції глобального менеджменту.
22. Політична і економічна глобалістика.
23. Економічна система глобалізму.

24. Глобалізація міжнародних відносин.
25. Основні концепції сучасного глобального розвитку.
26. Передумови та сутність міжнародної економічної інтеграції.
27. Структурні зміни в глобальному середовищі.
28. Транснаціональна експансія у світовій економіці.
29. Інтернаціоналізація національних економік та створення транснаціонального простору.
30. Діяльність транснаціональних корпорацій в умовах глобалізації.
31. Стратегічні альянси: позитиви та негативи функціонування.
32. Кластерні економічні простори, їх позитиви та негативи.
33. Основні фактори притаманні ТНК.
34. Процеси регіоналізації.
35. Структура базової моделі національної інноваційної системи.
36. Сучасні прояви інституалізації економіки.
37. Сучасні течії інституалізації економіки.
38. Формування глобального інституціонального середовища.
39. Фінансова глобалізація: сутність та наслідки.
40. Валютна глобалізація: сутність та наслідки.
41. Міжнародна міграція: причини та наслідки.
42. Міграція робочої сили в умовах глобалізації.
43. Сучасні умови формування міжнародного ринку праці.
44. Вплив глобалізації на ринок праці в Україні.
45. Стратегія розвитку світової економіки в умовах глобалізації.
46. Стратегія розвитку економіки України в глобалізованому середовищі.
47. Побудова моделі національної економіки України.
48. Сценарії глобального розвитку економіки і суспільства.
49. Інформатизація і глобальне економічне середовище.
50. Інформаційні технології та інформатизація суспільства в умовах глобалізації.
51. Інформаційні складові глобального розвитку.
52. Формування регіональних ринків інформаційних послуг і технологій.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента «Економічна глобалізація» здійснюється у формі читання лекцій, проведення практичних занять. Важливим елементом навчання є самостійна робота та виконання індивідуального завдання.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

– проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам вищої освіти придбати теоретичні знання з питань виміру економічної глобалізації та оцінки її впливу на розвиток національних держав;

– участі у практичних заняттях. Вирішення практичних завдань формує вміння і навички прикладного застосування теоретичних знань із економічної глобалізації;

– отримання консультації. Під час консультацій здобувачі вищої освіти отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень освітнього компонента ;

– виконання самостійної роботи. Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, законів України, указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України;

– проведення підсумкового контрольного випробування.

Таблиця 1.

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПР 01. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.	Словесні: лекція, пояснення, розповідь, робота здобувачів з навчальною літературою. Наочні: презентація (слайди). Практичні: вправи. Інтерактивні: ситуаційний аналіз, аналіз конкретних ситуацій.
ПР 03. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.	Словесні: лекція, пояснення, інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда, робота здобувачів з навчальною літературою Наочні: презентація (слайди). Практичні: вправи. Інтерактивні: ситуаційний аналіз.
ПР 09. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.	Словесні: лекція, пояснення, розповідь, робота здобувачів з навчальною літературою. Наочні: презентація (слайди). Практичні: вправи. Інтерактивні: ситуаційний аналіз, аналіз конкретних ситуацій.
ПР 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.	Словесні: лекція, пояснення, інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда, робота здобувачів з навчальною літературою. Наочні: презентація (слайди). Практичні: вправи. Інтерактивні: ситуаційний аналіз, аналіз конкретних ситуацій.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Економічна глобалізація» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському

державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року.

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «не зараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Реалізація основних завдань оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Університеті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю.

Поточний контроль - це оцінка роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторних занять (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття) та самостійної роботи, яка відображає навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу освітнього компонента. Форму проведення поточного контролю під час занять визначає викладач.

Модульний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в кінці кожного навчального модуля (змістовного). Основні завдання модульного контролю полягають у підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до опанування навчального матеріалу, активізації спільної систематичної роботи викладачів і здобувачів вищої освіти упродовж семестру, а також в удосконаленні рівня організації освітнього процесу в Університеті.

Змістовний модуль (модуль) - запланована сукупність тем, що реалізується відповідними формами навчального процесу та підлягає модульному контролю. Модульний контроль проводиться за розкладом аудиторних занять у формі за рішенням кафедри. До модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план, тобто передбачені в конкретному змістовому модулі всі види навчальної роботи. Бал за модуль розраховується з урахуванням балів за поточний контроль і модульну контрольну роботу.

Таблиця 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів з 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	начення оцінок ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 - 63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним			

			матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Здобувач вищої освіти, який не брав участь у виконанні всіх видів робіт, передбачених робочою програмою або не склав модульний контроль, має право на його відпрацювання, відповідно до графіку відпрацювань, затвердженого кафедрою економічної теорії і економіки підприємства.

З метою підвищення мотивації до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем вищої освіти, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок; систематизації знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року; подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань в Університеті передбачена **накопичувальна система оцінювання знань здобувачів вищої освіти.**

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, відвідування на заняттях та за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Кількість балів, що може отримати здобувач вищої освіти за змістовий модуль, може бути різною і встановлюватися для кожного змістового модуля (в залежності від значимості змістового модуля) з урахуванням того, що підсумкова оцінка не може перевищувати 90 балів. Розрахунок балів за поточний контроль та заохочувальні види робіт визначаються кафедрою та робочою програмою.

Підсумковий контроль – інтегроване оцінювання результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС, яке включає семестровий контроль та атестацію здобувача.

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)	Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього – 0-5)
Модуль 1	0-10% пропусків – 5 балів	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2	10%-20% пропусків – 4 бали	активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
.....	20%-40% пропусків – 3 бали	підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
	40%-60% пропусків – 2 бали	призове місце в олімпіаді
	60%-80% пропусків – 1 бал	підготовка наукової публікації
	більше 80% пропусків – 0 балів	виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

- модульний контроль – до 90 балів,
- бал за відвідування занять – до 5 балів,
- бал за додаткові види робіт з вивчення освітнього компонента до 5 балів.

Відповідно до «Положенням щодо системи оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 227-заг від 22 вересня 2023 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Бал за змістовні модулі (БЗМ)										Сума
Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-90)							Бал за відвідування (всього 0-5)	Бал заохочувальний (всього -0-5)		
Змістовний модуль 1 (ЗМ 1)				Змістовний модуль 2 (ЗМ 2)			0-5	0-5	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
11	11	11	12	15	15	15				
Модульний контроль - 45				Модульний контроль - 45						
БЗМ = (ЗМ1 + ЗМ2) : 2										

* T1,T2,T3.....- теми змістовного модуля

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки для практичних занять і самостійної роботи з освітнього компонента «Економічна глобалізація» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка». Укл.: Шабатура Т.С. Одеса: ОДАУ, 2021.

2. Мультимедійні презентації з курсу.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Глобальна економіка: навч. посібник для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх спеціальностей. Укл.: С.І. Белей, С.В. Бойда, М.І. Колосінська; Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 227 с.

2. Липов В.В. Глобальна економіка. Навчальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 439 с.

3. Глобальна економіка: навчальний посібник / І. І. Вініченко, та ін. Київ : ТОВ «ДКС центр», 2019. 234 с.

4. Глобальна економіка : навч. посіб. / О.В. Довгаль, та ін. ІваноФранківськ: ФОП Супрун В.П., 2019 262 с.

Додаткова:

5. Гончарова О.В. Альянсні форми управління у глобальному середовищі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 14. С. 43 – 49. URL: [http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ipd_2011_14_12)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ipd_2011_14_12](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=ipd_2011_14_12)

6. Шабатура Т.С. Розвиток експортного потенціалу аграрного сектору національної економіки в умовах економічної глобалізації № 1 (2021): Економічний вісник Причорномор'я | Економічний вісник Причорномор'я (ebbsl.com.ua) с.138-148.

7. Azer Dilanchiev, Gryshova Inna, Rogach Svetlana, Diachenko Oleksii, Batrakova Tetyana, Shabatura Tatyana. Remittance levels and entrepreneurial activity in postsoviet countries. *Journal of Critical Reviews*. 2020. 7 (4), 1655-1663. doi:10.31838/jcr.07.04.271. URL: <http://www.jcreview.com/?mno=110353>

8. Balian Anush, Gryshova Inna, Shabatura Tatyana, Diachenko Aleksey, Batrakova Tetyana Comparative and Informative Characteristic of the Legal Regulation of the Blockchain and Cryptocurrency: State and Prospects. *TEST Engineering & Management*. Volume 83. March -April 2020. Pp. 7109-7121. URL: <https://testmagzine.biz/index.php/testmagzine/article/view/4795>.

9. Inna Gryshov, Boris Kofman, Olga Petrenko. Migration cultures and their outcomes for national security, 2019. *Journal of security and sustainability issues*, (March). Volume 8. Number P. 521-530 (SCOPUS). URL: https://jssidoi.org/jssi/uploads/journals/Journal_of_Security_and_Sustainability_Issues_Vol8_No3_print.pdf

10. Shabatura T.S., Grishova I.Yu, Nikolyuk O.V. State regulation of ecotourism in the context of the European experience. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 1. С.126-136. URL: <https://doi.org/10.32886/instzak.2020.01.13>

10. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

11. Законодавство України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>

12. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL : <http://www.president.gov.ua>
13. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL : <http://www.kmu.gov.ua/ua>
14. Інститут законодавства Верховної Ради України. URL : <http://instzak.rada.gov.ua>
15. Інститут світової політики. URL : <http://www.iwp.org.ua>
16. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL : <http://www.icps.com.ua>
17. Національна академія державного управління при Президентові України. URL : <http://www.academy.gov.ua>
18. Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <http://www.niss.gov.ua>